

Vänsterpress om Coronapandemin – mitten av mars 2021

Problemen med vaccinering fortsätter att hopas. Avtalade vaccinleveranser kan inte hållas, bl a beroende på produktionsproblem samtidigt som vissa länder (bl a USA) beslutat att behålla allt vaccin för eget bruk. Nyligen har man också uppmärksammat att sällsynta, men svåra biverkningar eventuellt kan knytas till Astra Zenecas vaccin, vilket fått många länder (inklusive Sverige) att tillfälligt stoppa vaccinering med detta vaccin tills man närmare utrett frågan.

Dessa svårigheter medför att den planerade vaccinationstakten inte kan hållas. Att Sverige ska klara målet att alla över 18 år ska kunna erbjudas vaccinering innan midsommar verkar bli allt mindre troligt.

Andra oroande problem är att den mer smittsamma brittiska virusmutationen nu dominerar i Sverige och att de farliga brasilianska och sydafrikansk mutationerna har fått fotfäste i delar av Sverige, vilket ökar smittspridningen. När det gäller den sydafrikanska varianten har det dessutom visat sig att Astra Zenecas vaccin inte förhindrar smitta av den sydafrikanska varianten, även om det förefaller skydda mot allvarlig sjukdom.

Det finns dock även positiva tecken, bl a så har dödstalen i Sverige minskat. De veckovisa dödstalen har under de senaste veckorna hållit sig under 150. Men eftersom smittspridningen (främst med brittiska varianten) har ökat under samma period så kommer nog den kurvan vända uppåt igen.¹

Tidigare artikelsamlingar (senaste 3 månaderna): [Vänsterpress om Coronapandemin – början av januari 2021](#), [Vänsterpress om Coronapandemin – slutet av februari 2021](#) och [Vänsterpress om Coronapandemin – början av mars 2021](#)

Se även: [Fransk historiker om Corona-pandemin: ”Det mest tragiska sedan andra världskriget”](#)

Martin Fahlgren 18/3 2021

Innehåll

Flamman	1
<i>LO: Arbetarkvinnor utsatta i pandemin</i>	1
Offensiv	2
<i>Sverige efter ett år av pandemikris</i>	2
<i>Virusmutationen i Brasilien en varning för hela världen</i>	3
<i>Stockholm: Vårdnedskärningar trots historiskt överskott</i>	5
Proletären	6
<i>Barns utsatthet ökar under pandemin</i>	6
Revolution	8
<i>Cheferna smiter före i vaccinationsköerna</i>	8
<i>En permanent pandemi under kapitalismen?</i>	9

¹ I skrivande stund (19/3) uppgår det totala antalet avlidna med Covid till 13262.

Flamman

LO: Arbetarkvinnor utsatta i pandemin

Noa Söderberg

Flamman 12/3 2021

Arbetarkvinnor har blivit av med jobbet oftare än andra under pandemin. För de kvinnor som har kvar jobbet har arbetssituationen också förvärrats mer än för de manliga kollegorna. Det visar en ny LO-rapport.

Coronapolitiken har inte varit anpassad för arbetarklassen, och än mindre för kvinnorna i den. Det är slutsatsen i LO:s nya rapport ”Vi som inte kunde jobba hemma”. Utöver sin tidigare kritik – att smittskyddsåtgärderna inte har anpassats för den absoluta majoritet LO-medlemmar som inte kan jobba hemma eller undvika kollektivtrafiken – slår förbundet också fast att korttidspermitteringarna har hjälpt kvinnor i lägre utsträckning än män.

Det beror på att företag som ansöker om permitteringsstöd först måste ”se över sina kostnader”, vilket ofta innebär att göra sig av med timvikarier och annan tidsbegränsad personal. Branscher med mycket sådan personal är ofta kvinnotäta – vård och omsorg, hotell, restaurang och handel. Personer i sådana yrken har därför snarare varit hjälpta av den tillfälligt höjda a-kassan.

Rapporten säger också att det är aktiva fackklubbar och skyddsombud, snarare än råd från Folkhälsomyndigheten, som har smittsäkrat arbetsplatserna. Trots det är siffrorna mörka: hälften av kvinnorna upplever högre arbetsbelastning och två av tio personer säger att de har gått till jobbet trots symptom, oftast på grund av personalbrist eller för att man inte haft råd att stanna hemma.

– Låt de här slutsatserna sätta fart på den förändring vi krävt i decennier. Det behövs trygga jobb, säger LO:s ordförande Susanna Gideonsson på en digital pressträff.

Vad kommer LO göra rent konkret för att åstadkomma den förändringen, utöver opinionsbildning?

– Vi jobbar centralt med utredningar och förslag som vi aktivt försöker driva igenom. Sedan jobbar vi också med arbetsmiljöfrågan, vi hjälper förbunden med frågor kring anställningsvillkor. Det blir för långt om jag ska lista allt här nu.

Hur ser ni på att era krav på ändrad vaccinationsordning inte har hörtsammats, och att regeringen inte ens har svarat?

– Det är sunt förnuft att personer som i sitt jobb möter andra människor får vaccineras allra först, efter att man har gått igenom alla riskgrupper. Som ett sätt att förhindra att smitta sprids. Vi jobbar också tillsammans med våra partners för att underlätta vaccinering genom exempelvis företagshälsovård. Vi ser en risk att människor avstår från att vaccinera sig av rent ekonomiska skäl, eftersom man måste ta ledigt.

Rapporten är en del av LO:s jämställdhetsbarometer och bygger på offentlig statistik från SCB samt en undersökning där totalt 3 000 arbetare, både kvinnor och män, har tillfrågats om sin arbetssituation.

Offensiv

Sverige efter ett år av pandemikris

Per Olsson

Offensiv 11/3 2021

Den 11 mars 2020 rapporterades att Sverige hade fått sitt första dödsfall till följd av covid-19 och samma dag införde regeringen ett förbud mot att anordna allmänna sammankomster och offentliga tillställningar med fler än 500 deltagare.

Det följdes sedan av ytterligare restriktioner, men Sverige stängde inte ner i samma omfattning som andra länder och det hälsades inledningsvis med lättnad. Stödet till regeringen och myndighet ökade tillfälligt för att sedan börja rasa igen när det stod klart att den så kallade unika svenska strategin särskilt hade misslyckats med huvuduppgiften att skydda de äldre och sköra.

Det är inte bara förtroendet för regeringen som rasat. I DN/Ipsos decembermätning var det bara 12 procent som sa sig vara nöjda med hur oppositionen, som helt slöt upp bakom strategin, hade agerat under krisen.

Även storbolag och banker välkomnade strategin och dess mål att ”minimera skadeverkningsarna på ekonomin”.

”**Strategin att skydda de äldre har misslyckats**”, slog den av regeringen tillsatta Coronakommissionen fast i sitt första delbetänkande om Äldreomsorgen under pandemin. Enligt Coronakommissionen var det sedan ”länge välkända strukturella bristerna inom äldreomsorgen” (orsakad av nedskärningar, privatiseringar och marknadsstyrning) som medförde att äldreomsorgen stod illa rustad att hantera en pandemi.

Bristerna inom äldreomsorgen och vården kunde dock delvis kompenseras av heroiska insatser från personalen som dessutom hade och fortfarande har att kämpa mot politikernas och chefernas motstånd mot att de fick adekvat skyddsutrustning.

På ett brutalt sätt synliggjorde pandemikrisen de omfattande skador som den giftiga cocktailen av nyliberalism och kapitalism har åsamkat välfärden och samhällets krisberedskap.

Under hösten drabbades Sverige och världen av en andra smittovåg som var värre än den första. Men det skulle ta lång tid innan ens regering och myndigheter erkände att det handlade om en ny våg och det är egentligen först nu som regeringen aviserar en beredskap att stänga exempelvis gallerior.

Under de senaste 12 månaderna har drygt 13,000 personer avlidit av covid-19 och nu hotar en ny tredje våg av smitta att spridas över landet. Samtidigt tvingas intensivvårdsplatser stängas efter att personalen som länge har jobbat omänskligt långa pass inte orkar mer.

Hela 66 procent av de tillfrågade anser nu att vården är den viktigaste frågan, mot 56 procent i september ifjol. Att välfärdsfrågorna kommer i förgrunden går på tvärs med de etablerade partiernas tävlan i skuldbeläggning och batongpolitik.

I Sverige mycket mer än i andra länder innebar pandemikrisen att kampen tog paus, vilket arbetsgivarna och de politiska makthavarna, med stöd av ledningen inom flera fackförbund, utnyttjat för gå vidare med försämring av LAS och införande av marknadshyra samt till magra, långa löneavtal. Detta tillsammans med att otillräckliga välfärdssatsningar och till och med fortsatta nedskärningar och skenande klassklyftor ger ny näring till ilskan underifrån. Mycket snart kan viljan att säga ifrån också uttryckas i kamp för upprustning av välfärden och omfördelning från rika och stora börsbolag till vanliga människor.

Pandemikrisen, som är en följd av kapitalismens exploatering av människor, djur och natur, har satt fokus på behovet av en kamp för socialism och en framtid i samklang med naturen.

Virusmutationen i Brasilien en varning för hela världen

Marcus Kollbrunner

Offensiv 10/3 2021

Den nya virusmutationen P1 i Brasilien har kraftigt ökat antalet smittade och döda. Men inte ens nu tar Bolsonaro det på tillräckligt allvar (Foto: IMF / Raphael Alves).

”Nog med gnäll! Hur länge ska ni hålla på att gråta?”, sade Bolsonaro förra veckan i en kommentar där han talade emot att stänga delar av ekonomin för att hindra smittspridningen av covid-19. Detta mitt i en vecka med dagliga rekord i snittet för antalet döda i pandemin.

Brasilien är just nu den mest oroande smitthärden i världen, med en snabb ökning av antalet fall och fullbelagda sjukhus, ledd av en ny smittsammare variant och en långsam vaccinering, samtidigt som regeringen saboterar alla försök till ökad social isolering.

Den senaste veckan (1-7 mars) var den i särklass värsta sedan pandemin startade för ett år sedan. I snitt dog enligt officiella siffror 1,497 personer per dag och 67,061 nya smittfall registrerades. Båda siffrorna innebär en ökning med 42 procent jämfört med två veckor sedan. Den andra och starkare vågen av covid-19 började i november och började ta fart i december. Den fick sitt mest dramatiska uttryck först i Amazonas, som redan hade drabbats hårt i den första vågen. Bilder på hur begravnings tjänsten inte längre hängde med och började begrava de döda i långa vallgravar spreds över världen.

Inför den andra vågen beslöt delstatsregeringen att stänga ned handeln strax innan jul, men tog tillbaka beslutet efter tryck från företagare påhejade av Bolsonaros anhängare, som firade sin ”seger”. Strax efter jul skärptes regleringarna igen, men snöbollen var redan i rullning.

I början av januari påträffades en ny variant av coronaviruset hos en japansk familj som hade besökt Amazonas, det som nu kallas P1. Den nya varianten visade sig vara mer smittsam och kunna smitta de som redan hade haft sjukdomen innan. Undersökningar visade att den nya varianten uppstod i november, för att redan i december stå för 50 procent av fallen i Amazonas och i januari för 90 procent.

Detta ledde snabbt till en överbelastning av sjukhusen i delstaten och ett stigande antal döda. Det privata företaget White Martins, som levererar syre till sjukhusen, larmade det nationella hälsoministeriet om att syret snart skulle ta slut, då behovet hade femdubblats på kort tid. Ministeriet ignorerade varningen under flera avgörande dagar, vilket nu har lett till en polisundersökning mot hälsovårdsministern, generalen Eduardo Pazuello. Patienter kvävdes till döds i avsaknad av syre, medan anhöriga vädjade om hjälp.

Redan innan februari var över hade fler dött i covid-19 i Amazonas under detta år än under hela fjolåret. Men den andra vågen fortsatte att svepa över hela landet. Avsaknaden av hårdare åtgärder för social isolering gjorde att viruset spreds snabbt över landet under firandet av jul och nyår, som också är sommarsemester här. Karnevalen ställdes in i hela landet och på många ställen drogs ledigheten in, men många olagliga fester anordnades. Åtgärderna som sattes in var otillräckliga och P1-varianten snabbade nu på spridningen i resten av landet.

Antalet inlagda på intensivvårdsavdelningar slår nu rekord över hela landet. På många ställen är både offentliga och privata sjukhus fullbelagda, med hundratals i kö för en plats. Samtidigt har den federala regeringens anslag för vårdplatser mot covid-19 skurits ned. Under fjolåret bekostade hälsovårdsministeriet knappt 20,000 vårdplatser runt om i landet. I slutet av december var antalet nere i 9,500 och i mitten av februari 4,900.

Färre än 4 procent har ännu fått sin första dos av vaccinet mot coronaviruset i landet. Den federala regeringen var kriminellt sena i att sluta kontrakt om vaccin. De första kontrakten slöts mellan vaccininstitutet Butantan i São Paulo och det kinesiska Sinovac, samtidigt som Bolsonaro sade att ingen vill ha ”Dorias (São Paulos guvernör) kinesiska vaccin”. Bolsonaro sade också att Brasilien är en stor marknad, så det är företagen som borde komma efter regeringen, inte tvärtom.

Det var bara i och med krisen i Amazonas i början av året som regeringen svängde i vaccinfrågan och nu försökte visa initiativ. Men många värdefulla månader har gått förlorade. Förutom Sinovacs vaccin har landet kontrakt med Astra-Zeneca, men dessa företag har inte kunnat leverera i tillräcklig takt än.

Först nu håller regeringen på att sluta kontrakt med Pfizer, efter att tre gånger ha fått erbjudande och nekat. Det första erbjudandet fick regeringen redan i augusti ifjol med första leverans i december. Regeringen var inte särskilt intresserad och menade att villkoren (som de nu accepterar) var orimliga. Istället kom vaccineringen igång först i slutet av januari med Sinovacs och Astra-Zenecas vaccin.

Dock, vilket kan vara svårt att tänka sig, är allt inte Bolsonaros fel. Brasilien har potentialen att handskas med en pandemi, som dock har underminerats av årtionden av nyliberal politik och nedskärningar. Landet har världens största offentliga vaccineringsprogram och två stora vaccininstitut. Dessutom har landet flera offentliga universitet med bra forskningsprogram. Men forskningen har fått minskade anslag under de senaste regeringarna, vilket har förvärrats dramatiskt under Bolsonaro. Dessutom ledde avregleringen av läkemedelsmarknaden till att den egna utvecklingen av medicin konkurrerats ut av utländska företag. Under 1980-talet

producerade landet 55 procent av de aktiva ingredienserna i läkemedlen, nu är det bara 5 procent; resten importeras.

Det skulle ha varit möjligt att investera stort i början av pandemin på att utveckla ett inhemskt vaccin. Förstås vore det bästa att göra det i samarbete med universitet och läkemedelsföretag runt om i världen, men vinstintresset sätter stopp för det. Istället för att vara beroende av leveranser från Kina och Indien skulle Brasilien kunna tillverka för hela Sydamerika. Butantan håller på att utveckla ett eget vaccin, men i långsammare takt, med sikte på ”andra generationens vaccin”.

Vad som händer i Brasilien är en varning för hela världen. Om man dröjer för länge med att vaccinera hela befolkningen, samtidigt som smittan tillåts spridas av otillräckliga åtgärder, kan nya mutationer göra vaccinererna otillräckliga. Det har redan visat sig att Astra-Zenecas vaccin inte verkar bita tillräckligt på den sydafrikanska varianten. Det är ännu inte klart om det gäller också för P1-varianten. Forskare talar om att det kanske behövs tre doser, eller till och med årlig vaccinering, som med influensan.

Sydafrika, Indien och andra länder har rest kravet på att upphäva patenträttigheter under pandemin för att snabbare kunna öka tillverkningen. Men de rika länderna som är hemmabas för de stora läkemedelsjättarna sätter stopp för detta, otroligt nog med stöd av den brasilianska regeringen. Kostnaden för pandemin är långt större än läkemedelsbolagens vinster, men det handlar om att försvara systemets grundvalar.

Det hjälper inte att vaccinera i de rika länderna, medan viruset har fritt spelrum att spridas och mutera i resten av världen. Bara med ett upphävande av alla patent på medicin och omedelbar överföring av tillgängligt medicinskt och tekniskt kunnande tillsammans med förstärkt av läkemedelsindustrin under arbetarkontroll världen över, kan man snabbt nog garantera den nödvändiga vaccineringen över hela världen.

Stockholm: Vårdnedskärningar trots historiskt överskott

Johan Sand, narkos- och intensivvårdssjuksköterska

Offensiv 16/3 2021

Det fortsätter att storma kring den moderatstyrda sjukvården i Region Stockholm. Ekonomiskt överskott kombineras med fortsatta nedskärningar som om inget hade hänt.

I februari redovisades Region Stockholms ekonomiska resultat för pandemiåret 2020: ett närmast rekordartat överskott på 5,8 miljarder. Några veckor senare har anslag från fikarummet på Södersjukhusets förlossningsavdelning fått stor spridning i sociala media. Anslagen uppmanar de anställda att komma på sparförslag, och några exempel som dykt upp är att sluta servera paprika på de smörgåsar som alla nyförlösta mammor får, samt att inte bädda med påslakan till nyfödda. Dessutom finns ett anslag där kostnaden för vanliga förbrukningsvaror redovisas, exempelvis ”vita torkdukar 3 kr st, 95,308 kr/år” och ”skalpelektrod 92 kr st, 542,880 kr/år”.

Syftet med dessa anslag är att involvera alla anställda i att spara pengar eftersom kvinno-kliniken, där förlossningsavdelningen ingår, har ett underskott sedan 2019 på 72 miljoner kr. Underskottet beror mestadels på en felfakturering, där en sorts dubbel bokföring har gjorts av misstag.

Sparkravet och underskottet får allvarliga konsekvenser. Fem läkare som har genomgått specialisttjänstgöring och utbildning till specialisläkare riskerar att inte få någon fortsatt anställning när de har blivit färdiga specialister.

De har under 2020 "lånats ut" till covid-vård och får alltså tacken med sparken för att de ställt upp och räddat liv i pandemin – på grund av ett underskott de inte själva har skapat, i en region som gör ett enormt överskott.

Men kanske ännu allvarligare är att arbetssituationen redan är långt över gränsen för vad som är långsiktigt hållbart. Förlossningskliniken är underdimensionerad i förhållande till hur många födande som måste tas emot för att hålla budget, och de anställda vittnar om att patientsäkerheten är återkommande i fara på grund av resursbrist.

Trots att de inte räcker till för att ge en optimal vård till alla mammor i nuläget måste de ta emot ännu fler för att underskottet inte ska bli ännu större. Till saken hör också att en sjukhusklinik har ett uppdrag att utbilda läkare som sedan ska få jobb i den privata kvinnosjukvården, dit allt större resurser styrs utan att de ges motsvarande ökat ansvar för utbildning.

För 2021 får akutsjukhusen i Stockholm en uppräknig av sin ersättning med 1,5 procent – men kostnaderna beräknas öka med cirka 3 procent, enligt arbetsgivarorganisationen SKR. Det blir alltså fortsatta besparingar i den redan hårt pressade akutsjukvården, trots ett stort ekonomiskt överskott i regionen.

En av de politiskt ansvariga, det moderata regionrådet Tobias Nässén, avvisade alla tankar på att använda överskottet till sjukvård till kvinnor:

"Det ekonomiska underskottet på Södersjukhusets kvinnoklinik kan bara lösas av sjukhuset", sade han i DN den 10 mars.

Att sjukhusets underskott och regionens överskott beror på att skattepengar inte har använts till den vård de betalades för nämndes inte av regionrådet.

Årets sparkrav är ideologiskt motiverade nedskärningar. Den som tror att en ekonomi i balans innebär ett stopp för vårdnedskärningar har fel. Exemplet Stockholm visar också att all retorik om valfrihet i vården egentligen går ut på att försämra och skära ned i den offentliga vården för att istället öppna upp en marknad för privata vårdföretag och längre fram privata sjukförsäkringar.

Naturligtvis vill ingen kvinna som ska föda barn välja en förlossningsklinik där personalen är utarbetad och stressad – ändå är det vad det politiska styret erbjuder, samtidigt som de skyller på sjukhusen och de anställda.

Vad som behövs är i ett första steg att alla underskott i den offentliga sjukvården stryks, där-efter att behoven tillåts styra istället för byråkratiska beställarutförarmodeller och att vårdens professioner snarare än ekonomer och konsulter får utforma vilken vård som ska ges var.

Men för att det ska bli verklighet krävs en omfattande kamp för att stoppa nedskärningarna.

Proletären

Barns utsatthet ökar under pandemin

Erling Bronsberg

Proletären 11/3 2021

Samtalen till hjälporganisationen Bris har ökat med 16 procent sedan förra året och ligger på den högsta noteringen någonsin. En majoritet av samtalen går att härleda till psykisk ohälsa och familjekonflikter.

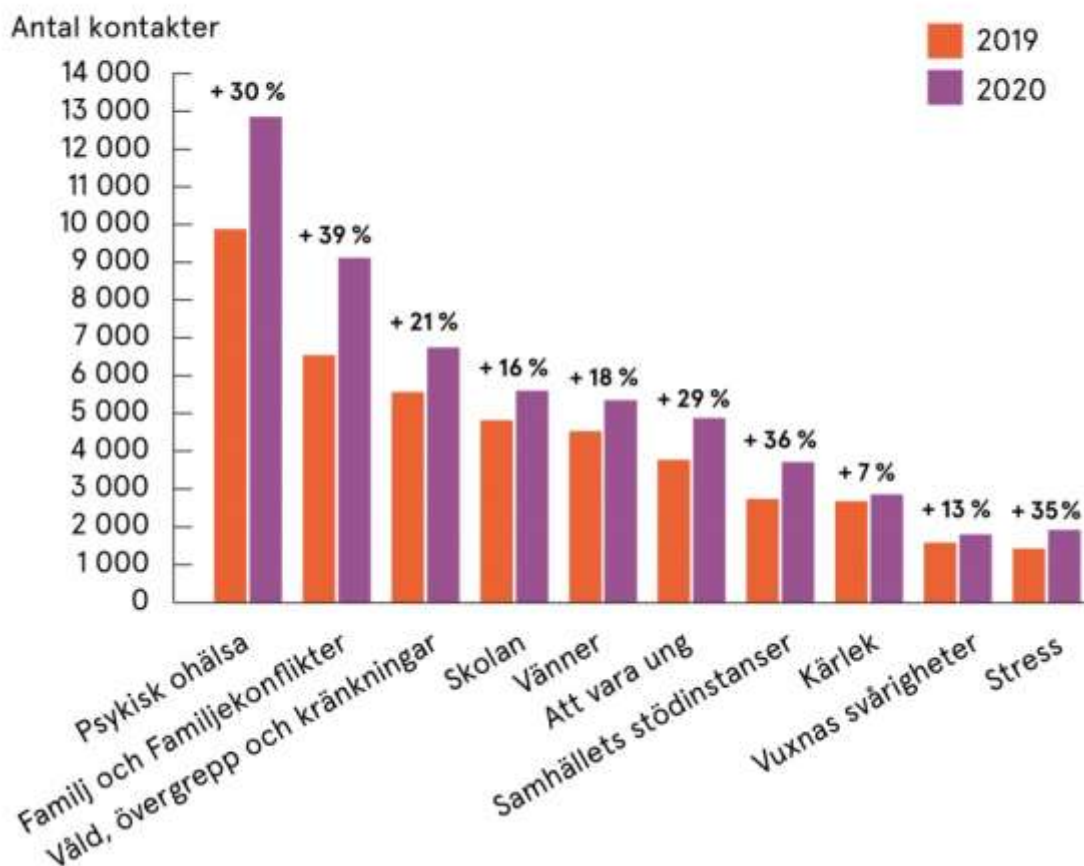
I början av februari kunde Centrum för epidemiologi och samhällsmedicin visa att barn i åldrarna 0-17 år i Stockholm sökt hjälp för psykisk ohälsa i större utsträckning än tidigare.

Detta är en trend som nu stärks nationellt genom rapporten ”Första året med pandemin – Om barns mående och utsatthet” från hjälporganisationen Bris.

”Under året har vi lärt oss att pandemin inte primärt drabbar barn genom egen sjuklighet. Däremot har barn på flera sätt påverkats av de samhällsförändringar som följt. I Sverige har många barn fått en förstärkt utsatthet i hemmet och en försämring av den psykiska hälsan under krisen, skriver Magnus Järeskog, generalsekreterare för Bris, i rapporten.

Under 2020 har Bris totalt tagit emot 31.794 samtal. En ökning med 16 procent från föregående år och det högsta antalet samtal någonsin. Samtalen som bidrog mest till ökningen var de som handlade om psykisk ohälsa och familjekonflikter.

→ De 10 vanligaste kontaktområden barn sökt stöd för 2019–2020⁹

Från Bris rapport Första året med pandemin - Om barns mående och utsatthet.

Förklaringen till den dramatiska ökningen går att hitta i restriktionerna som pandemin fört med sig. Dessa, tillsammans med att vissa skolor lagt om till distansundervisning, har begränsat barnens förmåga att röra sig fritt i samhället.

Redan innan coronapandemin oroade sig många barn och unga för sina skolprestationer på ett sätt som gick ut över deras vardag. Under våren och hösten 2020, när många gymnasieskolor gick över till distansundervisning, förstärktes vissa utmaningar för barnen.

I och med omställningen försvann en viktig fristad för unga som upplever problem och utsatthet i hemmet. Bris konstaterar att ungas skyddsfaktorer, som sociala relationer med jämnåriga och med trygga vuxna utanför hemmet, har begränsats. Samtidigt har många

föräldrar blivit av med jobbet och fått en försämrad ekonomisk situation, vilket ökar ungas utsatthet.

Många barn upplever nu en större känsla av kontrollförlust, stress inför studier och ett avbrott i varaktiga sociala relationer. Barn i yngre åldrar har inte haft någon distansundervisning, men grundskolan kan rapportera en påtagligt högre frånvaro under pandemin.

Något som också kan länkas till den psykisk ohälsa är barns fysiska träning. Under corona-året uppger nästan hälften av alla barn i åldrarna 16-18 år att de rör på sig i mindre utsträckning än tidigare.

Globalt uppskattar internationella rapporter att åtgärderna mot covid-19 i låg- och medelinkomstländer lett till en miljon barns död på grund av svält, och att över 100 miljoner människor riskerar att kastas in i extrem fattigdom. I SVT:s Vetenskapens värld tog man Uganda som exempel. Med en befolkning på närmare 40 miljoner har Uganda bara haft cirka 400 officiella dödsfall av covid-19. Ändå har landet haft en total nedstängning, vilket lett till att andra sjukdomar som HIV och malaria inte har behandlats och att arbetslösheten skenat.

– **Man tar fattiga, utsatta människor** som är daglönare, som inte har vatten hemma, inget kylskåp, ingen försäkringskassa, och så säger man: ”Du kan inte gå till jobbet och barnet kan inte gå till skolan”. Det är ju bara dumt, sade Stefan Swartling Peterson, professor i global omställning för hälsa, till SVT.

Unicef uppskattar att 13 miljoner flickor kommer giftas bort mellan 2020 och 2030 på grund av fattiga familjers ekonomiska försämring som följd av restriktionerna under coronapandemin.

Revolution

Cheferna smiter före i vaccinationsköerna

Emelie Alatalo

Revolution 11/3 2021

Över 20 utredningar pågår om chefer på kommunal och regional nivå och deras anhöriga som gått före i vaccinationskön – trots att de inte har några som helst patientnära arbetsuppgifter. Detta visar en slående likgiltighet för de äldre och arbetare som riskerar livet under pandemin.

När doser blir över är tanken att personal på plats ska vaccineras i första hand, och att ledig personal ska ringas in i andra hand.

Men i exempelvis Eskilstuna har fem chefer inom vård- och omsorgsförvaltningen låtit vaccinera sina anhöriga med doser som levererats till äldreboenden. [En avdelningschef för vård och omsorgsboenden](#) skyllde på att de kanske ”inte får tag på någon”. Detta dementeras av de anställda, som inte blivit kontaktade. En anställd på ett äldreboende i Eskilstuna kommun berättar att den, och flera andra i personalen, inte hade fått något samtal från den aktuella dagen.

– Jag blev upprörd eftersom jag hade kunnat bli inringd och få vaccin.

I skånska Sjöbo har [tre enhetschefer fått covidvaccin](#) trots att de inte var berättigade till det. Sjöbo kommuns HR-chef säger att det rör sig om en ”miss i kommunikationen” och framhåller att det inte var cheferna själva som beslutade att de skulle vaccineras. Även socialchefen i Svedala kommun, Leena Berlin Hallrup, har fått vaccinet ihop med sju andra chefer från kommunen, och hon försvarar sig med att ”verkanskraften i vaccinet höll på att ta slut”.

Om förklaringen stämmer, visar det bara på att cheferna inte förberett vaccineringen ordentligt och därför inte haft en lista på personer som ska ringas.

I Halmstad har tio chefer fått vaccinet, samtidigt som 3500 som arbetar patientnära inte fått sin första spruta. [Cheferna betonar nu](#) att de försöker ”få fram en lista med personal som snabbt kan inställa sig och få vaccinet”. Men poängen är just att en sådan lista borde funnits från början.

I Expressen vädrar [Kommunalordföranden Tobias Baudin](#) den ilska som många arbetare garanterat känner:

– Det andas korruption när man roffar åt sig vaccinet själva och sen då med svag ursäkt skyller på att det blev några doser över. Ja, men då är det bara att fortsätta följa Folkhälso-myndighetens rekommendationer och beta av på listan. Det finns många riskgrupper som är oroliga och vill ha vaccinet.

Vaccinfusket är bara toppen på ett isberg av likgiltighet inför arbetarnas situation under pandemin. De chefer som vaccinerar sig före arbetarna har högre löner och betydligt bättre arbetsvillkor. De har inte själva drabbats av de nedskärningar de beslutat om under de senaste åren, som orsakat arbetarnas omöjliga situation under pandemin. Så länge vi har kapitalismen kvar är det alltid arbetarna som får ta smällen. För att avskaffa vaccinfusket – avskaffa kapitalismen.

En permanent pandemi under kapitalismen?

Revolution

Revolution 11/3 2021

Pandemin kommer inte att vara över förrän hela världens befolkning är vaccinerad. Men 130 länder har fortfarande [inte fått en enda vaccindos](#). Av de 175 miljoner vacciner som tillverkats så långt, [har bara två miljoner](#) gått till Afrikas befolkning på 1,3 miljarder människor. Detta ger hot om nya mutationer, resistenta mot dagens vaccin, nya rundor nedstängningar – och en pandemi som är här för att stanna.

Redaktören för *British Medical Journal* skrev nyligen en artikel där [han hänvisade till Engels](#) begrepp ”samhälleligt mord” för att beskriva pandemin. Engels definierar det i *Den arbetande klassens läge i England*:

”Men när samhället försätter hundratals proletärer i ett sådant läge att de oundvikligen går en förtidig och onaturlig död till mötes, en lika våldsam död som den för svärdet eller kulan; när det berövar tusentals de nödvändiga existensmedlen ... då gör sig samhället skyldigt till mord i lika hög grad som den enskilde individen; förtäckt uppsåtligt mord ... som inte förefaller att vara vad det är, därför att ingen ser mördaren, därför att offret verkar dö en naturlig död, därför att förbrytelsen består i en underlåtelse snarare än en överträdelse. Men mord förblir det likafullt.”

Artikeln konstaterar att hanteringen av pandemin måste anses vara samhälleligt mord i masskala. Det är knappast någon överdrift.

Enligt den internationella borgarklassens organ *Financial Times* skulle det räcka med att de rika länderna [spenderar omkring 65 miljarder](#) dollar för att finansiera ett vaccin i de fattiga länderna – en bråkdel av de 5600 miljarder dollar som redan pumpats ut för att rädda ekonomin.

Detta skulle bygga på att kapitalister kortsiktigt förlorar vinster och samarbetar över nationsgränserna, men EU hotar redan med att [genomföra exportbegränsningar på vaccin](#) som tillverkas inom dess gränser – en europeisk version av Trumps ”America first”. Kapitalismens

kris skärper motsättningarna mellan de kapitalistiska länderna precis i en situation när internationell handling behövs som mest.

Världshälsoorganisationen har visserligen lanserat ett Covax-program för att leverera 2,3 miljarder doser till fattiga länder i Afrika, Asien och Latinamerika i år. Men detta skulle bara täcka en femtedel av befolkningen. Interna dokument har dessutom visat att programmet [riskerar att misslyckas](#). Enligt tankesmedjan Economist Intelligence Unit är det [osannolikt att hela världen vaccineras före 2025](#).

Läkemedelsföretagen skulle naturligtvis kunna offentliggöra sin forskning och data så att alla kan ta del av och utnyttja den. Detta borde vara en självklarhet med tanke på att runt [100 miljarder dollar av offentliga medel](#) gått till utveckling av coronavaccin. Men företagen befinner sig nu i en extremt lönsam monopolsituation, och har inget intresse av att göra sig av med sin guldkalv. När bland annat Sydafrika och Indien föreslog att man [skulle göra avkall på immateriella egendomsrättigheter](#) för covid-19 i världshandelsorganisationen, blockerade EU och Storbritannien det omedelbart.

Att vaccineringen av världen dröjer innebär en allvarlig risk för nya mutationer som är både mer smittsamma och resistenta mot våra nuvarande vaccin. Så länge kapitalismen består är risken överhängande för att covid-19 är här för att stanna.

Den liberala tidningen *The Economist* förespråkar därför att regeringar, snarare än att behandla covid-19 som ”en nödsituation som kommer att gå över”, borde [fokusera på åtgärder för att hantera viruset](#): munskydd, spårningssystem och årliga booster-doser av vaccin. Anonyma intervjuer [från det svenska regeringskansliet i december](#) visar att de är inställda på samma sak – man kallar covid-19 ”det nya normala”. Borgarklassen verkar beredda att acceptera en framtid bestående av periodiskt återkommande nedstängningar, överfyllda sjukhus och konstant osäkerhet för miljontals människor.

Enligt Edelman Trust Barometer hade en majoritet av världens befolkning insett att [kapitalismen gjorde mer skada än nytta](#) redan före pandemin. Erfarenheterna från denna folkhälsokatastrof kommer att få än fler att dra slutsatsen att detta system inte går att förena med en trygg framtid och hälsa för majoriteten av mänskligheten. Det enda sättet att förebygga att kapitalismen begår ytterligare många miljoner mord är att organisera sig för att avskaffa den.